

De Twee Kwartieren

Genealogisch tijdschrift voor
Kempen- en Peelland

De oudere broer van mijn voorvader...

Huwelijkskleur in de 18e en 19e eeuw

Literatuur en genealogie 1: De Stamhouder

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Jaargang 25 | Nr. 3 | verschijnt 1 x per kwartaal | september 2017

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING
Afdeling KEMPEN- en PEELLAND

Inhoudsopgave

- 57 Van de redactie
- 58 Bestuursvergaderingen
- 58 Geplande bijeenkomsten
- 62 Albert Ticheler 40 lid NGV
- 63 Reactie op artikel Catharina van Rooij
- 63 Colofon
- 64 Oud schrift
- 65 De twee bidprentjes van Christina de Gier
- 68 Bibliotheek aanwinsten boeken
- 70 Genealogie in beeld 6: Huwelijkskleur in de 18e en 19e eeuw
- 74 De oudere broer van mijn voorvader
- 80 Literatuur en genealogie 1: De Stamhouder

Stukken zonder auteursvermelding worden gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de redactie.

Kopij voor het volgende nummer inzenden voor **1 november 2017**

Tevens bestaat de mogelijkheid om uw advertentie te plaatsen.
Voor informatie neemt u contact op met de redactie.

Redactieadres:

e-mailadres: redactiedtk@kpl.ngv.nl

postadres: Langakker 29 5283 TE BOXTEL

ISSN: 2352-4480

Wartoe zijn wij op aarde? Die vraag stond centraal op het eerste voorzittersoverleg van de Nederlandse Genealogische Vereniging op 24 juni in het nieuwe verenigingscentrum in Bunnik. Niet ingegeven door de catechismus (*Wij zijn op aarde om God te dienen en daardoor hier en in het hiernamaals gelukkig te zijn*), maar ingegeven door de zorgen die er bestaan nu het ledenaantal sterk daalt en sommige afdelingen moeite hebben om bestuursleden en andere vrijwilligers te werven.

De discussie in Bunnik leverde eigenlijk twee deelvragen op: welke toegevoegde waarde kan de NGV hebben voor de genealogische onderzoeker, en leveren we die toegevoegde waarde en de daarbij behorende diensten uitsluitend aan onze leden, of aan iedereen die dat wil? De meningen blijken verdeeld, en dus zal deze discussie in de komende maanden worden vervolgd. Feit is dat veel mensen geïnteresseerd zijn in hun familiegeschiedenis, maar dat lang niet iedereen kiest voor het lidmaatschap van de NGV.

Familiegeschiedenis staat ook centraal op het evenement Verrassend Verleden, de Brabantdag Familiegeschiedenis die op 4 november plaatsvindt in het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch. Tijdens het evenement willen we de gevorderde en beginnende genealoog, en de geïnteresseerde leek kennis laten maken met verrassende, soms onbekende, aspecten van het stamboomonderzoek.

Dat lokale en regionale geschiedenis (heemkunde) ook deel uitmaakt van uw eigen familiegeschiedenis bijvoorbeeld, of dat je de resultaten van je onderzoek vaak in verrassende vormen kunt presenteren. Zo komen bedevaartinsignes en placemats aan bod, de directeur van het BHIC en de eindredacteur van het populaire programma Verborgene Verleden voeren het woord, en gaat het over de ontwikkeling van de spoorwegen en de familienamen. We hopen natuurlijk op veel bezoekers, en misschien kunnen we van hen ook te weten komen of en zo ja, waarom ze lid zouden willen worden van de NGV. Maar al onze leden zijn natuurlijk ook van harte welkom.

En misschien brengt deze dag ons ook dichterbij het antwoord op de vraag: wartoe is de NGV op aarde?

BESTUURSVERGADERINGEN

Het Bestuur vergadert op de woensdagen 11 oktober en 22 november 2017. Hebt u onderwerpen waarvan u wilt dat het Bestuur die bespreekt, stuur die dan naar voorzitter@kpl.ngv.nl.

GEPLANDE BIJENKOMSTEN

De afdelingsbijeenkomsten vinden plaats in Gemeenschapshuis 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ Eindhoven. Tenzij anders aangegeven is de zaal open vanaf 19.30 u, het programma begint om 20.00 u. Tijdens de bijeenkomsten is er informatie beschikbaar over GensDataPro en is er gelegenheid om boeken te lenen uit de afdelingsbibliotheek. Ook de afdeling Communicatie is aanwezig.

Dinsdag 12 september 2017:Lezing: Joodse Genealogie

Spreker: Dhr. Jeroen Sprenger

In zijn lezing zal de voorzitter van de Nederlandse Kring voor Joodse Genealogie, aan de hand van eigen onderzoek, onder andere de verschillen in onderzoek uiteenzetten tussen Joodse en niet-Joodse genealogie. Dhr. Sprenger, politicoloog, heeft verschillende functies binnen het FNV en het Ministerie van Financiën uitgeoefend. Daarnaast is dhr. Sprenger auteur van verschillende artikelen, columns en boeken.

© New York Public Library Digital Collection
Rembrandt van Rijn: 'Joden in de synagoge'

Dinsdag 10 oktober 2017: Lezing: Brabantse vestingsteden

Spreker: Dhr. Hans van den Eeden

De vestingsteden in Noord-Brabant spreken sterk tot de verbeelding. Bij deze vestingsteden ligt de historie op straat en het lijkt iedere dag Monumentendag. De kruitdampen zijn nauwelijks opgetrokken.

Vestingsteden zijn steden die in de 15de en 16de eeuw versterkt werden met muren, wallen, bastions en andere verdedigingswerken. In een aantal steden zijn deze verdedigingswerken goed bewaard gebleven. Tijdens deze lezing wordt u meegenomen naar de Brabantse vestingsteden. Iedere vestingstad heeft een gemeenschappelijke maar ook haar eigen geschiedenis. Noord-Brabant kent onder andere de volgende vestingsteden: Bergen op Zoom, Breda, Eindhoven, Geertruidenberg, Grave, Helmond, Den Bosch, Heusden, Klundert, Megen, Oss, Oudenbosch, Ravenstein, Steenbergen, Willemstad, Woudrichem en Zevenbergen.

© H. van den Eeden

Tijdens de lezing staan verleden, heden en toekomst van de vestingsteden centraal.

Thema's die aan de orde komen zijn:

- Wat is een vestingstad?
- Wat was de functie van een vestingstad?

- Aanleiding van ontstaan en relatie tot rivieren
- Strategische bouw van een vestingstad; wat was de ambitie van de vestingbouwers zoals Menno van Coehoorn?
- Relatie tot de waterlinies, forten en verdedigingswerken
- Functie van de molens, groenvoorziening en vestingboerderijen
- Militaire functie van vestingsteden
- Verval en opheffen van de vestingsteden
- Verschil en overeenkomsten van de vestingsteden, zoals Breda en Grave.
- Heden en toekomst van de vestingsteden

Deze lezing wordt gevolgd door een excursie op donderdag 12 oktober. Meer informatie over deze excursie vindt u op de website en in het juninummer van De Twee Kwartieren.

Dinsdag 14 november 2017: AfdelingsLedenVergadering van 19.30 tot 20.15 uur. Zaal open vanaf 19.15 uur.

In deze najaarsledenvergadering staat de begroting van 2018 centraal. Leden ontvangen van te voren per mail de agenda en de stukken. gevolgd om 20.15 uur door:

Dinsdag 14 november 2017: Lezing: Vroedvrouwen, vlekjes en vondelingen
Spreker: Dhr. Hans van den Broek

In deze lezing belicht de Deurnese dokter de ‘vrouwelijke’ zaken uit de geneeskunde van de afgelopen eeuwen. Hij zal onderwerpen als de leeftijd waarop men trouwde en hoe men aan geboortebeperving deed belichten. Hierbij krijgt u veel niet eerder gehoorde wetenswaardigheden over zwangerschap en bevalling te horen. En natuurlijk worden ook de kennis en de taken van de vroedvrouw belicht. Daarnaast zullen de opvattingen over de hygiëne bij kinderen u misschien lichte rillingen bezorgen. Hij adviseert u zakdoekjes met ‘odeklonje’ mee te nemen.....

Verder zullen de omgang met aandoeningen als borstkanker, baarmoederziektes en geslachtsziektes de revue passeren.

Ruime aandacht is er tot slot voor de zich vaak in het geniep afspelende

zaken als prostitutie, abortus, kindermoord en het te vondeling leggen van ongewenste kinderen.

© H. van den Broek

Zoals gebruikelijk zal het verhaal weer met de nodige illustraties en in duidelijke taal verlicht en verteld worden. Mede dankzij de hulp van zijn Deurnese heemkundevrienden heeft de spreker weer tal van wetenswaardigheden en aardigheden aangeboden gekregen uit de archieven en u zult huiswaarts keren vol verbazing en met rode oren.

Zaterdag 9 december 2017: Leden Ontmoeten Leden

De nieuwe leden van de afgelopen twee jaar worden 's morgens wegwijs gemaakt in de vereniging NGV en in het bijzonder de afdeling Kempen- en Peelland (KPL). Zij ontvangen hiervoor een aparte uitnodiging. Bent u al langer lid maar bent u nog nooit op zo'n KPL-bijeenkomst geweest? Ook dan bent u van harte welkom. Weet u al dat u komt? Geef u vast op via secretaris@kpl.ngv.nl

's Middags is er voor oude leden een goede gelegenheid om uw 'collegagenealogen' te ontmoeten en van gedachten te wisselen over het wel en wee van uw voorouders.

Aanwezig zijn het Bestuur, commissies van bibliotheek, communicatie en knipsels & bidprentjes. Experts van de computerprogramma's Aldfaer, GensDataPro en Pro-Gen zijn aanwezig met voorbeelden van hun

programma. Ook is er informatie over cursussen.

Voor het slagen van deze bijeenkomst is het ook zinvol dat bezoekende leden hun genealogische gegevens ter informatie of inzage meenemen (bijvoorbeeld op een laptop, tablet, usb-stick of in een showmap).

Vooraf kunt u ook eens de profielen van onze afdelingsleden raadplegen via de website van de NGV (www.ngv.nl/wwwKPL). In voorgaande jaren bleken deze bijeenkomsten voor menigeen van bijzonder nut, en niet alleen voor leden met Brabantse voorouders!

De precieze tijden staan over een tijdje op de website en in een Nieuwsbrief.

ALBERT TICHELER 40 JAAR LID NGV

Astrid Magchielse en Peter Roosenboom bezochten namens de vereniging Albert Ticheler (80 jr) om hem de oorkonde uit te reiken voor zijn 40-jarig lidmaatschap.

Albert toonde zich een enthousiaste genealoog. Hij vertelde uitvoerig over zijn onderzoek. Hij was niet verder teruggegaan dan 1800. Want zijn grote interesse ligt in de meer nabije familiegeschiedenis. Hoe verging het zijn directe familieleden en hoe verliep zijn eigen leven in een onzekere familiesamenstelling.

Een leuke vondst van Albert was de octrooiaanvraag van zijn voorouder Masselink die de Engelse sleutel (ook bekend als de Bahco) uitvond, overigens zonder er veel profijt van te hebben.

Albert publiceerde een aantal artikelen over gebeurtenissen in zijn leven in Amsterdam in De Amsterdamse Krant (een krant op internet: www.amsterdamsekrant.nl).

Een voorbeeld: Mijn leven in de Jordaan in aflevering februari 2017:

(<http://paper.amsterdamsekrant.nl/open/0e580959/6a-92571-mijn-leven-in-de-jordaan-1-#p6>)

REACTIE OP ARTIKEL CATHARINA VAN ROOIJ

Het artikel over Catharina van Rooij in DTK-2017-2 liet bij mij meteen een belletje rinkelen.

Haar moeder, Wilhelmina Gijsberts Elias, heet Van den Biggelaar. Een van mijn zoektochten is namelijk naar alle Van den Biggelaars.

Deze Wilhelmina komt, net als haar man, uit Sint-Michielsgestel, maar zij woont op den duur in 's-Hertogenbosch.

Gerardus van Rooij is gedoopt in Sint-Michielsgestel 20-5-1705 als zoon van Wilhelmus Thijssse van Rooij en Jacoba Gerardus Aertssen van Rooij. Gerardus overlijdt tussen 21-12-1733 en 20-10-1742.

Hij is kruidenier van beroep. Hij huwt 29-4-1725 (Schepen en RK-kerk), ondertrouw schepenen 14-4 met Wilhelmina (gedoopt als Guilielma, dochter van Gijsbertus Eliae) van den Biggelaar, dochter van Gijsbertus Elias van den Biggelaar en Maria Wouters, koopvrouw en winkelierster, begraven 's-Hertogenbosch 13-6-1755. Wilhelmina hertrouwt rond 1742 met Jan Jan van Rosmalen, geboren te Berlicum en begraven rond 1754. Hij is winkelier van beroep.

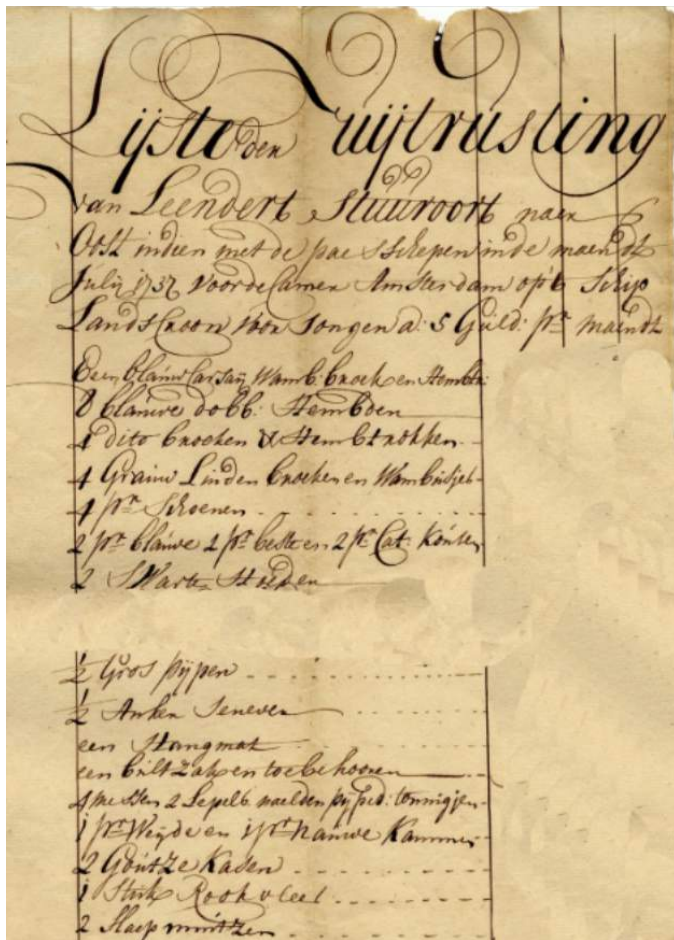
Hun dochter Catharina werd gedoopt in Sint-Michielsgestel 14-11-1740 als Catharina van Roij.

Wilbert Steenbakkers, Liempde
www.stamboom-Liempde-Boxtel.nl

Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland

Contact:	0499-373523	Salderes 93	5682 EP BEST
Anton Neggers			voorzitter@kpl.ngv.nl
Marie-Louise van Wijk -van Duurling			secretaris@kpl.ngv.nl
Jacques Haubrich			penningmeester@kpl.ngv.nl
Dik Jager			cursussen@kpl.ngv.nl
Co van het Groenewoud			ledenadm@kpl.ngv.nl
Astrid Magielse-Dix			scanbeheer@kpl.ngv.nl
Martien van de Donk			penningmeester@kpl.ngv.nl
Peter Roosenboom (aspirant lid)			communicatie@kpl.ngv.nl

Een wat makkelijker opgave deze keer. De 16-jarige weesjongen Leendert Stuurroot steelt van zijn baas en wordt daarom in 1737 als scheepsjongen op een VOC schip aangemonsterd. Dit neemt hij mee op reis. Wegens plaatsgebrek vindt u de transcriptie ditmaal in het volgende nummer of u kunt hem opvragen bij Dik Jager tweekwartieren@gmail.com

Bron: BHIC <https://watstaatdaer.nl>

DE TWEE BIDPRENTJES VAN CHRISTINA DE GIER

Peter Roosenboom

Mijn oma aan vaderskant, Christina Maria Wilhelmina de Gier, stierf in 1942. Zij was geboren in Grave op 28 januari 1885, als dochter van de veldwachter Joannes Antonius de Gier en Henrica Elisabeth Leijnsing.

Zij huwde op 13 september 1916 te Grave met mijn grootvader Peter Johannes Roosenboom.

Ze overleed aan borstkanker op 3 juni 1942 te Mook, pas 57 jaar oud.

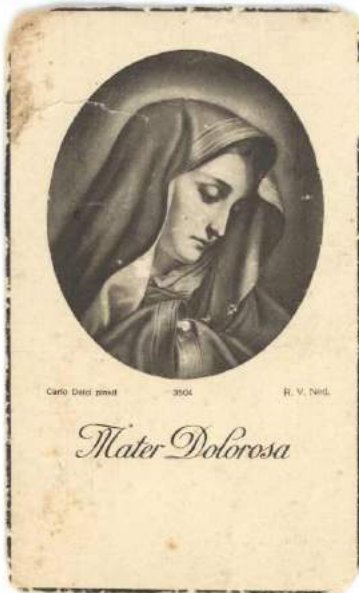
Het merkwaardige feit doet zich nu voor dat er twee geheel verschillende bidprentjes van haar bestaan.

Dit is in mijn ervaring zeer ongebruikelijk. Wat bevestigd wordt door Cor Verberk uit Oploo, genealoog en beheerder van een verzameling van meer dan 100.000 bidprentjes, die voor een groot deel uit dezelfde streek stammen.

Het eerste bidprentje is er een zoals gebruikelijk in die tijd. Het is gedrukt op dun, goedkoop aandoend papier. Waarschijnlijk opgesteld door de pastoor of de koster van de kerk in Mook, waar de overledene werd begraven. De tekst ervan bevat een aantal verwijzingen naar haar persoon. Met "God riep haar vroeg tot zich" vangt de tekst aan. Ze was 57 jaar en de borstkanker had haar kort tevoren plotseling overvallen, zoals ook blijkt uit de zinsnede: "... de pijnlijke ziekte van haar laatste levensjaar..."

Rechtsboven op het prentje heeft iemand met pen geschreven 57 jaar, wat er opnieuw op duidt dat haar overlijden op deze leeftijd grote indruk maakte. De tekst

spreekt over overgave en berusting. Ik heb haar niet gekend, maar uit wat mijn vader over haar vertelde, komt zij naar voren als een zachtmoedige, zorgzame vrouw en moeder, die het leven nam zoals het kwam. Voor de rest is het een klassiek bidprentje, eindigend met het gebed, dat, indien in haar gedachtenis gebeden, haar verzekert van een een aflaat van 300 dagen. Dat wil zeggen dat ze voor iedere keer dat het gebed voor haar gebeden wordt 300 dagen korter in het vagevuur moet verblijven voor haar zonden.

Rechtsonder op het bidprentje staat K 931. Dit is het K-nummer dat in de bezettingstijd vereist was. Om het gebruik van papier te beperken moest elk

drukwerk herleidbaar zijn tot de drukker. Dit nummer verwijst naar Drukkerij Janssen in Gennep. (zie: <https://oorlogsleven.jimdo.com/geschiedenis/het-dagelijks-leven/k-nummers/>)

De voorzijde is een afbeelding van de Mater Dolorosa, de Moeder van Smarten, toepasselijk voor een vrouw en moeder die erg geleden heeft.

Het bidprentje kunnen we beschouwen als een zeer gebruikelijk bidprentje in deze tijd voor katholieken in deze streek.

Het tweede bidprentje ademt een veel modernere geest door de foto van mijn oma op de voorzijde. Vermoedelijk afkomstig van een pasfoto zoals die rond die tijd gemaakt werden voor het persoonsbewijs, dat vanaf april 1941 verplicht werd. Het is een professionele foto met neutrale achtergrond, waarbij de persoon de linkerzijde van het gezicht toont. Het bidprentje is geleverd door de Nijmeegse Fotohandel. K-nummer K1845 verwijst naar Grijpink te Nijmegen, waarschijnlijk de latere fotograaf Nico Grijpink.

De aanhef van de tekst is vrijwel gelijk aan die op het eerste bidprentje. De verdere tekst is een gedicht dat de nadruk legt op het moederschap. Het is ondertekend met P. R. Het meest waarschijnlijke is wel dat dit de

initialen zijn mijn opa Peter Johannes (Piet) Roosenboom.

Is het een bestaand gedicht? Een search bij Google met de eerste regel zou het moeten vinden als het gedicht als tekst op internet staat. Ook opmerkelijke woorden als Goddelijk Hart en glorietroon leveren geen vondst van het gedicht op. Mijn opa las gedichten, in zijn nalatenschap bevond zich bijvoorbeeld een hele reeks gedichtenbundels van Nicolaas Beets. In zijn huiskamer hing een op karton met de hand geschreven gedicht voor oma met de titel Moeke. Zeer waarschijnlijk zelf geschreven, in dezelfde stijl als het gedicht op het bidprentje. Zoals de gewoonte in de streek sprak de echtgenoot in een gezin met kinderen de echtgenote aan met moeder, mamma of zoals in dit geval met moeke.

Als meest aannemelijke veronderstelling neem ik aan dat mijn opa dit gedicht zelf schreef, in deze wat gezwollen stijl, die wel gelijkenis toont met de stijl van Nicolaas Beets en ook met de stijl van bijvoorbeeld Guido Gezelle die ook veel van dit soort gelegenheidsgedichten schreef.

Blijft de vraag waarom twee bidprentjes? Een mogelijke verklaring zou nog kunnen zijn dat dat er een bidprentje met foto is gemaakt, speciaal voor de familie. Dat komt wel

†

TER VROME HERINNERING
van onze dierbare Echtgenote
en Moeder
**CHRISTINA, MARIA,
WILHELMINA DE GIER,**
Echtgenote van
PETER, JOHANNES ROOSENBOOM.
Geboren te Grave 28 Januari 1886 en
overleden te Mook 3 Juni 1942 voorzien
van de laatste H.H. Sacramenten.

Rust zacht, geliefde Moeder rust,
Uw werk is afgedaan.
Ik volg het pad, waarop Gij mij
Gestaag zijt voorgegaan.
Uw beeld zweeft immer voor mijn geest,
En geeft mij moed bij 't werk.
Uw vriendelijk oog, Uw zachten blik,
Maakt in den strijd mij sterk.
O, geve U het Goddelijk Hart
De eeuwige rust tot loon
En dat wij elkaar eens wederzien
Naast zijnen glorietroon.

P.R.

De Nijm. Fotohandel, E. Hamerstr. 8, Nijmegen
K 1848

voor maar dan is de tekst hetzelfde en het komt van de dezelfde drukker. Mij lijkt het meest voor de hand liggend dat mijn grootvader eigenlijk niet zo tevreden was met het eerstgenoemde bidprentje want het is niet aannemelijk dat dat bidprentje gemaakt is nadat mijn grootvader het bidprentje heeft laten drukken met de foto. Mijn grootvader was een eigenzinnig man, die zich niet veel aantrok van allerlei conventies en erg religieus was hij ook niet.

Het bidprentje met de foto trof ik bij mijn ouders en directe familieleden aan. Jammer genoeg weet ik niet hoe ik in bezit ben gekomen van het eerste bidprentje, maar bij de familie heb ik het nog nooit gezien. Wie weet is het prentje met de foto na de begrafenis pas gedrukt en in de familie verspreid, maar het is ook mogelijk hoewel zeer ongebruikelijk dat er tijdens de begrafenis twee tegelijk zijn uitgereikt.

Uiteraard heb ik bij mijn broers, zusters, neven en nichten nagevraagd of iemand van hen weet waarom er twee bidprentjes zijn. Dat leverde geen nieuwe inzichten op.

Het onderzoek ook van de recente familiegeschiedenis stelt ons vaak voor intrigerende maar onoplosbare raadsels.

BIBLIOTHEEK: AANWINSTEN BOEKEN

Co van het Groenewoud

Vijf eeuwen gezinsleven - Liefde, huwelijk en opvoeding in Nederland
Auteurs: Harry Peeters, Lène Dresen-Coenders en Ton Brandenburg
Cat.nr: 11-PTS

In de afgelopen decennia hebben zich ingrijpende veranderingen voorgedaan in en rondom het gezin. Het instituut huwelijk kwam onder druk te staan. Nieuwe relatievormen werden als reële alternatieven gepresenteerd. De traditionele man-vrouwverhouding verloor aan vanzelfsprekendheid. Die veranderingen doen omzien naar vroeger.

Welke leefpatronen blijken in het historisch proces van blijvende aard en welke veranderlijk? In de historische wetenschappen is er sprake van een ware opbloei van studies naar de studies van het gezin: de relatie tussen man en vrouw, tussen ouder en kind, opvoeding, seksualiteit en gevoelsleven.

Dit boek geeft een systematisch overzicht van de uitkomsten van het onderzoek naar vijf eeuwen gezinsleven. Het is heel toegankelijk voor

eenieder die zich een beeld wil vormen van de wijze waarop in Nederland in de afgelopen eeuwen het gezinsleven werd ingericht en beleefd.
Uitgave 1988 - 256 bladzijden

Verborgten verleden - Het Stamboomboek

Auteur: Rob van Drie

Cat.nr: 31-DE4

Wie zich in de geschiedenis van zijn familie verdiept, raakt in de ban van een boeiende bezigheid. Al zoekende in de archieven komt de een na de andere voorouder tot leven. Dit boek is hét handboek voor iedereen die zich met genealogie wil bezighouden. Stap voor stap leidt de schrijver u door archieven, langs documenten en over websites, en vertelt hij wat er nodig is om een goede familiegeschiedenis samen te stellen.

‘Verborgten Verleden’ nodigt u uit tot een ontdekkingstocht naar uw eigen voorouders. Ook komen de verhalen van een aantal bekende Nederlanders aan bod; zij gingen op zoek naar soms onbekende voorouders.

Met verrassende resultaten - want wiens zoektocht leidt naar Nederlands-Indië? En wie blijkt af te stammen van Karel de Grote?

Uitgave 2014 - 208 bladzijden

Stookschriften - Pers en politiek tussen 1780 en 1800

Auteur: Pieter van Wissing

Cat.nr: 11-WSG

Nederland beleefde in de laatste twee decennia van de achttiende eeuw een ware hausse aan periodieken. Tientallen weekbladen en kranten, waaronder de betrekkelijk nieuwe politieke tijdschriften, vochten om de gunst van de lezer in een tijd waarin de gevestigde orde voor het eerst op grote schaal te maken kreeg met oppositionele krachten.

Een aantal spraakmakende stookschriften vóór en tégen de gevestigde orde vormt het onderwerp van dit boek. Vinnige bladen verdedigden het Oranjekamp of vielen dit juist aan. De opeenvolgende revoluties van de jaren 1790 in ons land werden opnieuw begeleid door tientallen tijdschriften.

Stookschriften brengt twintig jaar politieke persgeschiedenis samen uit een van de rumoerigste tijden van de Nederlandse geschiedenis.

Uitgave 2008 - 365 bladzijden

GENEALOGIE IN BEELD 6

Huwelijkssleur in de 18e en 19e eeuw

Albert Koning

Na de generatie zedepredikers uit de zestiende en begin zeventiende eeuw komt een nieuwe generatie kunstenaars aan bod, die het dagelijks leven kritisch op de korrel neemt. De zwakheden en tekortkomingen in het menselijk bestaan worden door opeenvolgende generaties kunstenaars onverbloemd weergegeven en zijn tot op de dag van vandaag zeer herkenbaar.

Een van de grote schilders en graveurs uit de achttiende eeuw, William Hogarth (1697-1764) hebben we in deze reeks al eerder de revue laten passeren (De Twee Kwartieren juni 2016).

Hij wist de sociale verhoudingen in zijn tijd buitengewoon scherp weer te geven. Met veel humor beeldde hij de gebruiken en misbruiken in zijn omgeving uit. De hier afgebeelde gravures worden door hem slechts aangeduid met de term: 'Before and After'. Een erfenis uit de zeventiende eeuw is, dat zijn producties doorspekt zijn met impliciete verwijzingen naar thema's, die in zijn tijd geen nadere toelichting behoeften.

Before marriage (1736)

After marriage (1736)

De eerste afbeelding toont het verzet van een jong meisje tegen de avances van haar minnaar. Ontsteld lijkt ze de omarming van haar geliefde te willen ontvluchten. Breed grijnzend en met uitpuilende ogen verliest deze in de passie van het moment zijn pruik, waarbij zijn kaalgeschoren hoofd zichtbaar wordt. Het meisje heeft hem - hoe kan het ook anders - in haar slaapkamer uitgenodigd en heeft zelfs geanticipeerd op zijn gedrag door haar corset uit te trekken en duidelijk zichtbaar op de stoel te deponeren. Op het verlies van haar onschuld wordt geanticipeerd in de uitgestalde boeken. Zij heeft de pikante erotische gedichten van Rochester en enkele novellen gelezen. 'The practice of PIETY' ligt vergeefs, maar duidelijk zichtbaar naast een liefdesbrief in de la van haar nachtkastje. Een putto met een fallische vuurpijl aan de wand verwijst naar de hitsige situatie, waarin de geliefden verkeren. Haar hondje probeert haar eer nog te redden - zonder veel succes. Een nachtspiegel onder het bed brengt de kijker terug van het romantische tafereel naar de dagelijkse realiteit.

In het tweede tafereel is de jacht op en de afweer van 'Before' verworden tot een passief tafereeltje. De sexuele opwinding van de jongeman is veranderd in die van ontspanning. Hij kleedt zich weer aan om te vertrekken. Zijn missie is volbracht. De benauwdheid van het meisje daarentegen is omgeslagen in een kleverige affectie. In een omkering van rollen probeert ze hem nu vast te houden. Op de grond ligt een boek met de opengeslagen tekst 'Omne Animal Post Coitum Triste / Aristotle' ('na de geslachtsdaad is elk dier treurig'). Het verstrijken van de tijd wordt op beide schilderijtjes op de achtergrond uitgebeeld. Het schilderijtje 'Before' is nu verhuld in schemerlicht, het 'After' laat een lachende putto zien, die wijst naar de uitgeputte neerwaarts gebogen vuurpijl. Symbolen van de verloren onschuld vullen de ruimte: de gebroken spiegel, de kapotte kamerpot, de hangende gordijnrail. Het slapende hondje laat zien, dat hij de maagdelijkheid van zijn baasje niet heeft kunnen redden.

Ook de politieke en sociale karikaturist Gillray geeft zijn visie op het huwelijksleven van zijn tijd in vergelijkbare misprijzende beelden. De beschuldigende vinger wordt zoals bij veel van zijn prenten in de subtitel naar de overkant uitgestoken: 'A scene on the Continent'. Terwijl de

dienstmaagd het ‘ontbijt op bed’ serveert en de bruid zich weer kleedt met de verspreid gedropte lingerie. De omgevallen kandelaar en de lege fles op tafel wijzen erop dat het een hete nacht geweest is. Toch lijkt de volledig geklede echtgenoot teleurgesteld te zijn en zijn wanhoop niet onder stoelen of banken te steken gezien de uitdrukking op zijn gezicht en de weggesmeten patriottische muts.

De ochtend na het huwelijk (1788) door James Gillray.

Gekleurde en gestippelde pentekening. Coburg. Kunstsammlungen

Later -in de negentiende eeuw- publiceerden ook hun Franse collega's Honoré Daumier (1808-1879) en Paul Gavarni (1804-1866) spotprenten, gebruik makend van het nieuwe medium van maatschappijkritische periodieken. Daumier werd in 1832 zelfs zes maanden opgesloten wegens majesteitsschennis. In tegenstelling tot hun Engelse collega's produceren zij litho's, gravures, aquarellen en schilderijen met een eenvoudige maar scherpe stellingname en vormen zij een tussenfase naar de uitermate vereenvoudigde pen- en potloodtekeningen, waarmee de satirici uit onze tijd hun maatschappelijk ongenoegen vertolken.

De afbeeldingen uit deze aflevering van 'Genealogie in Beeld' laten een

kleine selectie zien van een thema, dat door de eeuwen heen niets aan populariteit heeft ingeboet.

*Zes maanden huwelijk door Honoré Daumier (1839)
Potloodtekening. Charivari, 28 juli 1839*

Literatuur:

S. Shesgreen, edit.: **Engravings by Hogarth: 101 Prints**. New York 1973. Dover Publications, Inc. ISBN 0486224791
M. Hasse, e.a.: **James Gillray, Meisterwerke der Karikatur**. Stuttgart 1986. Verlag Gerd Hatje. ISBN 3775702253.
H.V.Daumier: **Humours of married life**. Boston 1968. Boston Book & Art Shop.

Albert Koning
albertkoning42@live.nl

Beste lezers van Kempen- en Peelland, Eerst maar even voorstellen. Schrijfster dezes is Beja Peijpers, geboren Haagse, getogen IJmondse en slechts dagen voor haar 18e teruggekeerd in het Haagse. In 1987 -door een vraag van een halfzus- beland in de wereld van de genealogie. Toen nog wonend in Voorburg, op loopafstand van het CBG en werkend bij NS te Den Haag CS. De ideale omgeving om relatief snel van alles aan de weet te komen over mijn voorouders Peijpers (én die voorouders, die tot mijn kwartierstaat behoren). Ik trof toen nog CBG-medewerkers met veel kennis en supergoede tips! Binnen de kortste keren kwam ik -wat betreft de Peijpers- via Amsterdam, Rotterdam en Noord-Brabant in Orsoy (NRW/D) en omgeving uit. Alles Nederduits gereformeerd. De oudst bekende generaties waren sterk gerelateerd aan de familie Neomagus (zie de website van Jos Neomagus: www.neomagus.nl). Daaronder de predikanten Matthias en Wilhelmus Peijpers, broers, die van Orsoy naar het Brabantse togen. Ik heb het dan over de periode rond 1700.

Zelf ben ik begin 2002 in Geldrop en later dat jaar in Eindhoven beland. Iets te erven was er niet meer. Ergens nog aanspraak op maken was evenmin haalbaar. Hervormde predikanten waren door de eeuwen heen sowieso geen graag geziene gasten in deze regio, dus veel bezittingen hebben ze niet of nauwelijks gehad.

Een zwager van Matthias en Wilhelmus, Johannes Neomagus, getrouwd met hun oudere zus Margaretha Peijpers, 'stond' als predikant te Hoge en Lage Mierde. Margaretha's broers kwamen beiden (na studie in Duisburg) ook in Kempen- en Peelland terecht. Wilhelmus is mijn rechtstreekse voorvader. Hij startte in Valkenswaard en Dommelen om vervolgens zijn oom en schoonvader Theodorus Neomagus in Eersel, Steensel en Duizel op te volgen. Die Theodorus Neomagus was ook zijn schoonvader, Bernardus Waterbeek, gekomen uit Friesland, opgevolgd. Over hen gaat dit stukje echter niet! De oudere broer van 'mijn' Wilhelmus is degene waarover dit artikel verder gaat.

Orsoy-Duisburg-Geldrop-Leende e.v.

Zó heb ik hetgeen ik over hem heb gevonden, met betrekking tot zijn eerste jaren als predikant, in een ‘verhaal’ over hem op mijn website (www.peijpers.com) gezet:

Bij zijn inschrijving aan de universiteit van Duisburg werd op 11 mei 1689 opgetekend, dat hij zes jaar sociologie had gevolgd en het jaar daarna op het privé-instituut van zijn oom studeerde, alwaar hij met goed gevolg examens had gedaan. Vermoedelijk heeft hij zich een jaar of vijf (ook) aan de theologie gewijd. Medio mei 1694 werd hij beroepen als adjunct-predikant te Geldrop en Riel. Hij nam daar van 1694 tot 1700 waar voor dominee Theodorus van den Broek/Broucq, "die toenmaals was bij koning William in Engeland" en die zijn zwager werd.

Matthias reisde ook wel in die tijd, al was het maar om getuige te zijn. Zo dook hij op in Hoge en Lage Mierde, waar hij op 02-11-1698 doopgetuige was bij Johannes, zoon van zwager Johannes Neomagus, predikant aldaar en van zus Margaretha. In 1699 was hij terug in zijn geboorteplaats Orsoy om te getuigen bij de doop van Peter, zoon van Arndt Nimwegen (Neomagus).

Ongetwijfeld leerde Matthias zijn latere echtgenote in Geldrop kennen. Zijn vrouw, Amarentia Gualtheri, was een dochter van de secretaris van Geldrop. Ze werd er op 27 maart 1678 gedoopt als dochter van Henrick Waltheri en Catharina van Osch, getuigen waren de secretaris van Aarle, Johan van Noort en zijn vrouw.

De inschrijving van het huwelijk van Matthias en Amarentia heb ik helaas niet gevonden. Het zal zo tussen 1701 en 1703 voltrokken zijn, denklijk te Geldrop.

(Schoon)vader Henrick Waltheri woonde te Geldrop in het huis ‘den wildeman’, heden niet meer zo genaamd, maar het betrof het pand gelegen aan de Heuvel, hoek Wielstraat, waar(in) tegenwoordig een horecagelegenheid gevestigd is.

Henrick werd in 1693 erfsecretaris van Lierop. Voorzover bekend, bleef hij -met zijn gezin- te Geldrop wonen. Hij overleed in 1704. Of zijn dood iets van doen had met het tijdstip van het huwelijk van Matthias en Amarentia, blijft een vermoeden. Henrick werd als Waltheri/Walterus aangeduid. De familienaam Gualtheri is door zijn kinderen ingevoerd.

Met vermelding van zijn benoeming in de Commissieboeken van de Raad van State (2586) werd Matthias op 16-12-1701 bevestigd als predikant te Leende. In die plaats zijn de oudst bekende kinderen geboren. In oktober 1704 zag een tweeling het levenslicht. Op zich niet zó bijzonder, maar dat er maar liefst achtenveertig (jawel, 48) uur tussen de geboorte van de twee zoontjes zat, was zeker niet alledaags.

De kinderen van Matthias Peijpers en Amarentia Gualtheri

- **Henricus Jacobus**, geboren Leende 06-10-1704. Hij studeerde Oosterse talen, wijsbegeerte en theologie in Leiden. Proponent in juli 1726, beroepen als predikant tot Schijndel en Liempde op 23-06-1728, bevestigd op 17-10-1728. Hij trouwde te Schijndel in 1730 met Johanna de Jong, weduwe van Willem van Oosterwijk en zus van zijn tante Elisabeth Gualtheri-de Jong. Geen kinderen uit het huwelijk. Hendrick overleed te Schijndel al op 25-01-1735 en werd er op 01-02-1735 begraven.

Hij zou "zonderlinge ziels- en lichaamsgaven" hebben gehad, die niet nader zijn omschreven...

- **Theodorus Petrus**, geboren Leende 08-10-1704. In 1727 te 's-Gravenhage, 'geen geringe bediening bekleedend', bij de heer van Geldermalsen. Hij werd in 1728 te 's-Gravenhage benoemd tot geweldige provoost van den Hove. "Provoost van de Raad van Staaten en de Raad van Brabant", drossaard van de Raad van State en in 1751 secretaris van de dorpen en dingbank van Son en Breugel. In allerlei archieven (in het Haagse, Rotterdamse en de nodige in Noord-Brabant) heb ik héél veel m.b.t. hem gevonden. Hij woonde als provoost aan de zuidzijde van het Westeinde tot januari 1743. Toen kocht hij een pand aan de noordzijde van de Heerestraat.

Hij trouwde te 's-Gravenhage -in 1742- met de weduwe Maria Catharina Baudouin. Geen kinderen uit het huwelijk. Hij overleed er op 07-02-1784 en werd op 14-02-1784 begraven in de 'West Capel' van de Kloosterkerk aldaar. Zijn vrouw stierf ruim tweeënhalve maand later.

- **Catharina**, geboren circa 1706 te Son. Zij trouwde niet. Woonde te Eindhoven en werd er op 13-04-1785 begraven. Catharina heeft jarenlang met haar eveneens ongehuwde zussen samengewoond. Eind november 1740 huurde ze een huis, achterhuis en hof in de Vrijstraat. (Zus Johanna Wilhelmina was toen al overleden). Eind maart 1749 huurde ze met haar zussen Elisabeth Louise en Maria Margari/eta een huis en hof genaamd 'de halve maan'. Dat werd in juni 1756 gekocht door broer Theodorus Petrus.

Die verkocht het weer in juli 1775, toen al drie van zijn vier ongehuwde zussen waren overleden.

- **Johanna Wilhelmina**, geboren circa 1708 te Son, ongehuwd, wonend Eindhoven en aldaar begraven op 13-10-1736.

- **Elisabeth Louise**, geboren in circa 1711 te Son, ongehuwd, wonend te Eindhoven en aldaar begraven op 25-09-1773. Zij liet in januari 1760 een testament opmaken en benoemde haar twee nog levende, ongehuwde zussen tot erfgenamen.

- **Johan(nes)**, geboren te Son op 20-07-1714. Hij was bijna zeven jaar oud toen zijn vader stierf en dertien toen hij ook zijn moeder verloor. Wellicht is hij in het leger beland door zijn moeders jongste broer Louis Gualtheri, die in 1732 te boek stond als luitenant bij de infanterie. Johan werd in 1743 benoemd tot onderluitenant bij de artillerie. In 1747 werd hij 'ordinares luitenant' en hij was inmiddels 'Meester Vuurwerker'. Hij had in de loop der tijd al heel wat standplaatsen gehad.

In februari 1749 trouwde hij te Rotterdam met Beatrix van Leeuwen, aldaar geboren. Johan was toen gelegerd in Zutphen. Het echtpaar kreeg te Zutphen een zoon (Matthias Theodorus 1750) en een dochter (Anna Maria 1752). In maart 1753 werd verkast naar Nijmegen. Daar stierf eega Beatrix in december 1754 en anderhalve maand later het dochttertje...

Zoon Matthias Theodorus is door zijn moeders familie in Rotterdam opgevoed. Eenmaal volwassen floreerde hij daar goed als koopman en hij was ook cultureel actief (Mede-oprichter van de Oprechte Vaderlandsche Sociëteit en liefhebber van de dichtkunst. Hij dichtte ook zelf). Hij trouwde, kreeg twee dochters en een zoon, maar slechts de tweede dochter werd volwassen. Zij erfde en zette de negotie van haar vader voort. Zij stierf te Rotterdam op 07-01-1824, ongehuwd, zonder kinderen en dus stierf die Peijpers-lijn met haar uit.

Johan hertrouwde begin april 1759 te Hees bij Nijmegen met Aletta Schull. Het echtpaar kreeg geen kinderen. Wel werd een zoon uit het huwelijk van wijlen haar haar zus Christina Maria Wijtingh-Schull (en wel Hendrik Pieter Wijtingh) door hen opgenomen als een eigen zoon. Die werd genie-officier. Johan en Aletta verkasten van Nijmegen naar Namen (B). Na enkele jaren in de zuidelijke Nederlanden, keerden ze in juni 1768 terug naar de noordelijke Nederlanden en wel naar Groningen. Johan is op 08-08-1772 nog in Rotterdam geweest, om als getuige de akte van huwelijkse voorwaarden van zijn zoon te tekenen. Hij stierf enkele

maanden later (04-01-1773) te Groningen. Zijn eega -Aletta Schull-keerde na zijn dood terug naar Nijmegen.

Dankzij de dossiers “Engelen” en “familie Smits”, bij het CBG, is de geboortedatum van Johan Peijpers bekend, alsmede een omschrijving zijn familiewapen!

-**Alida**, geboren en dezelfde dag gedoopt te Dussen op 14-03-1717. Verhuisde met haar familie naar Eindhoven. Vertrok vandaar in 1734 met attestatie naar 's-Gravenhage. Trouwde er eind 1743 met boekhandelaar, boekdrukker en -verkoper Johannes van Balen, die in december 1782 werd begraven in de Grote kerk aldaar. Het echtpaar kreeg zes kinderen. De oudste was een zoon die klerk bij de gemeente werd, de overigen waren dochters, waarvan er twee jong overleden. De drie dochters die volwassen werden, zetten de boekhandel van vader voort. Hun moeder Alida overleed te 's-Gravenhage op 01-05-1797. Ze werd op 05-05-1797 begraven in de Grote kerk aldaar.

-**Maria Margari/eta**, geboren 15-03-1720, gedoopt op 17-03-1720 te Eindhoven. Woonde er in het centrum met haar zusters. Begraven aldaar op 07-04-1775.

De standplaatsen van ds. Matthias

1) 13-05-1694 beroepen als adjunct-predikant te Geldrop en Riel.

2) Op 16-12-1701 als predikant bevestigd te Leende.

Genoemd in een artikel over de (kerk)geschiedenis van Leende 1648-1800. Vermeld als Matthias PEIJERS 1701-1705. De kerkerekeningen 1677-1708 zijn bewaard gebleven. Die van 1701 tot 1708 getuigen van grote zorg voor snelle reparatie aan de daken van de kerk. Die waren nodig na de brand van toren en kerk in 1699. Herstel van de toren bleef uit tot 1714. Mede oorzaak was het uitbreken van de Spaanse Successieoorlog (1701-1714), waardoor de Franse troepen weer in de streek kwamen. Mogelijk is ook de Leendse predikant in 1702 gevlucht na waarschuwingen van de Hoog Mogendheden.

Bronnen: internet, bestand kerkgeschiedenis Leende 1648-1800 en boek “Geschiedenis van Leende” door de werkgroep historie.

3) Beroepen 04(?) -03-1705, bevestigd 10-05-1705 te Son en Breugel. Hij huurde daar een woning van ds. Mina. In de tien jaren te Son, is de helft van zijn kinderschare geboren.

4) Op 28-05-1715 bevestigd te Dussen. Dat was een beetje 'uit de buurt', maar hij hield wel voeling met Kempen- en Peelland, getuige doopgetuigenissen en andere familiale gebeurtenissen.

5) Op 01-01-1720 te Eindhoven, Stratum en Strijp (na voorgaande acte van collatie van hare hoogheid de "Princesse Douarière van Vrieslant"). Hij heeft slechts één jaar gepredikt in laatstgenoemde gemeente. Hij werd "Bezocht door een uitterende ziekte". Zijn laatste prediking was op nieuwjaar 1721: Lucas II, Lofzang Simeon, welke met "veele zwakheit verhandeld" werd.

Op 13-06-1721 werd zijn lijkrede gehouden door Ds. Joh. Hazeu, predikant te Veldhoven en Blaerthem. [Pred.VII:2].

Bron: Kon.Bibliotheek 's-Gravenhage, getypte versie "Boekzaal der Geleerde Wereld", juli 1721, deel 13, blz.119.

Matthias was (o.a. samen met broer Wilhelmus) regelmatig aanwezig bij de Classis-vergaderingen in de regio. Hij was ook enkele keren 'scriba' (notulist). Van die notulen zijn er veel bewaard gebleven en dat leverde beelden van zijn handschrift en zijn ondertekening op! Er zijn er een aantal die door beide broers ondertekend zijn! Toch altijd leuker, dan later getypte uittreksels!

DNA

Enkele jaren geleden werden er opgravingen gedaan bij de Catharinakerk in Eindhoven. Een project dat veel aandacht kreeg. Er was toen van alles gaande m.b.t. DNA en de opgegraven beenderen. Het leek me aannemelijk, dat er "botjes" bij zouden kunnen zijn van de broer van mijn voorvader Wilhelmus Peijpers. Dus gemaild! Ik wilde wel DNA afstaan... Helaas, nooit antwoord gekregen op mijn e-mail.

Tot slot

'Levenslang, maar vrijwillig', dat is de omschrijving die ik alras gaf aan mijn hobby, nadat ik er eind 1987 mee begon! Zoals met veel, geldt ook hier: vette en magere jaren, ofwel goede tijden, slechte tijden!

De laatste jaren heb ik minder tijd aan de hobby kunnen besteden dan voorheen. Er is inmiddels ook een schat aan info 'online' gezet. Ik heb niet alles kunnen vinden, of onderzoeken. Soms ook, omdat de (hoofd)bronnen verloren zijn gegaan.

Wie kan nog helpen, of aanvullen? Met name uit de Geldropse jaren en die te Leende en Son & Breugel weet ik relatief weinig. Evenzo over de Waltheri's te Geldrop en Lierop. Wellicht heeft iemand gegevens uit alternatieve/andere bronnen?

Waarom dit artikel? Omdat mijn buurman, Peter Roosenboom, eenzelfde hobby bleek te hebben als ik! Daar kwamen we snel achter, toen ik in het najaar van 2002 naast hem kwam wonen. Indertijd werkten we beiden nog voor de kost en kwamen we te weinig toe aan verder onderzoek. In de loop der jaren, hebben we elkaar -bij vlagen- wel aardig kunnen helpen. En daar hij mij ook pc-technisch bijstaat, doe ik graag iets terug...

Uiteraard heb ik héél veel bronnen geraadpleegd en die ook genoteerd. Ze hier alle vermelden, kost te veel ruimte! Bovendien: overal cijfertjes bijzetten en dan een lijst met getallen, codes en afkortingen, dat leest niet fijn! Wie meer wil weten, kan mij er uiteraard naar vragen, via e-mail. Adres te vinden op mijn site: www.peijpers.com

Beja

LITERATUUR EN GENEALOGIE 1: DE STAMHOUDER

Dik Jager

© 2015 Uitgeverij Prometheus

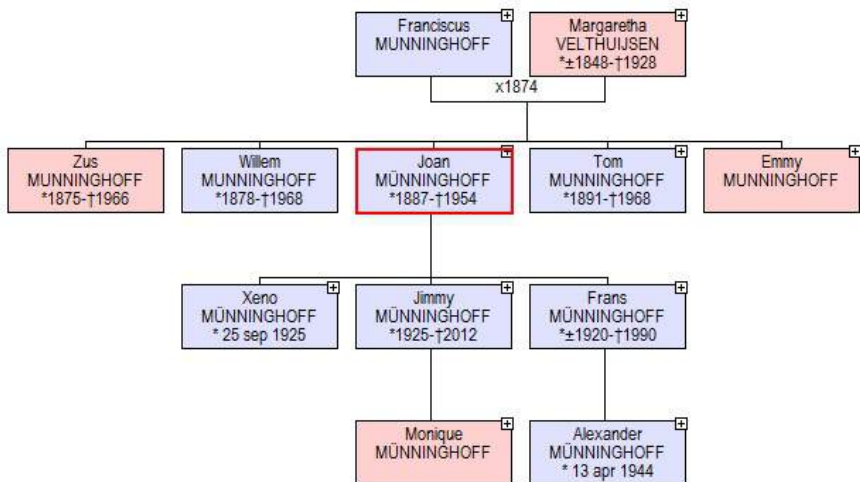
Bij de 'gewone' familieromans zijn fragment-genealogie en gezinsblad vrij makkelijk te vervaardigen, en voor het verhaal vaak niet nodig. In sommige literaire werken is wel noodzakelijk. Zo ontbreekt helaas in de met de Libris Geschiedenisprijs bekroonde familiekroniek van Alexander Munninghoff een overzicht van alle familierelaties.

Deze roman leest als een spannend boek met ontvoeringen, dubbelspel in de Tweede Wereldoorlog en het van partner wisselen tussen een aantal hoofdpersonen. Zo blijkt de schrijver drie halfzusjes te hebben: twee van moeders en één van vaders kant. Zijn stiefmoeder is de vrouw van zijn oom geweest, maar is niet zijn tante. Nagenoeg alle gegevens zijn met akten en familie-

advertenties na te gaan. De realiteit is verwarrender dan de meest gekunstelde fantasie.

Door de meeste personen in te voeren in een genealogieprogramma (in dit geval GensDataPro) zijn relaties in een fragmentgenealogie en als geneagrammen overzichtelijk weer te geven.

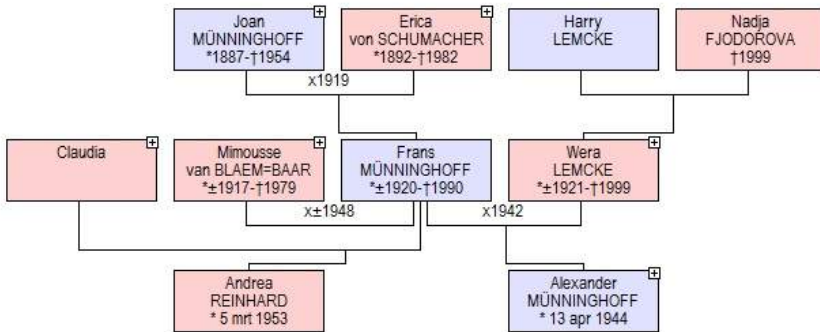
De Oude Heer

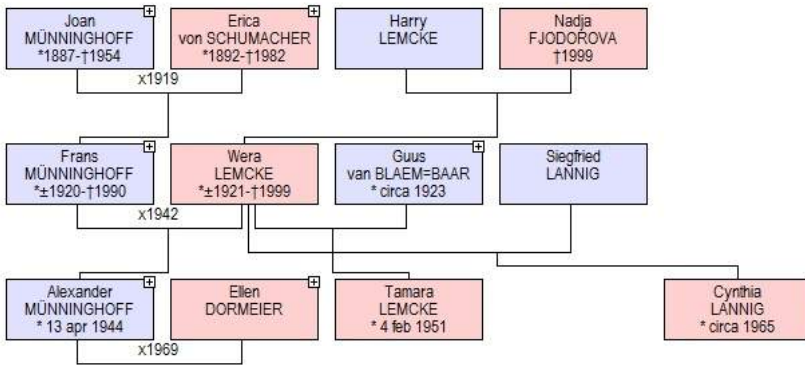
De pater familias is Joan Munninghoff (de Oude Heer), zakenman met voor 1940 belangen in de Baltische staten. Uit zijn huwelijk daar met gravin Erica von Schumacher ontsproten vier kinderen. Zijn zoon Frans - het zwarte schaap - voelt zich meer Duitser dan Nederlander en neemt dienst bij de SS. Alexander, de enige zoon van Frans bij zijn eerste vrouw Wera en enige kleinzoon van Joan is de stamhouder van het geslacht Munninghoff. Hij wordt door zijn grootvader als zodanig gekoesterd, zonder de warmte die daarbij gepaard zou moeten gaan.

Het huwelijk van Frans en Wera duurt kort. Hij begint een verhouding en huwt later met Marie-Louise (Mimousse) van Blaem, vrouw en nicht van zijn schoolgenoot en zwager Guus van Blaem. Frans raakt verstrikt in allerlei malversaties, belandt in de gevangenis en de Oude Heer moet al zijn contacten gebruiken om hem vrij te krijgen. Frans ontbreekt niet voor niets op de omslagfoto van het boek.

Vader Frans

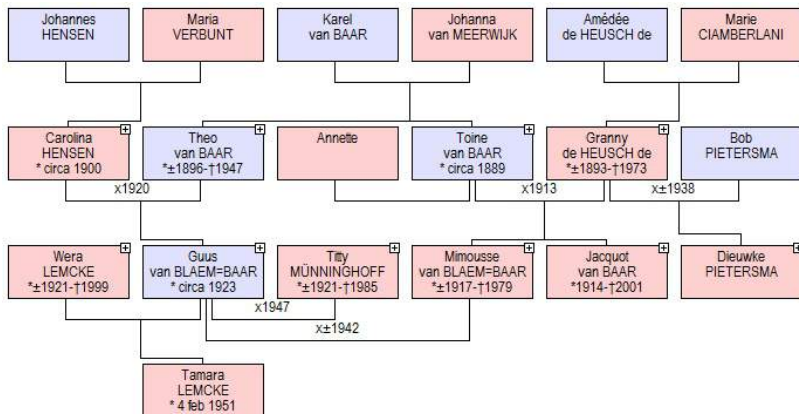

Moeder Wera

Deze half-Duitse vrouw heeft een ongelukkig leven. Haar schoonvader vindt haar niet goed voor zijn zoon. Na de scheiding van Frans vertrekt ze naar Duitsland. Samen met Guus waarbij ze later een dochter heeft, ontvoert ze haar zoontje Alexander. De Oude Heer haalt hem weer terug: het is immers zijn Stamhouder. Pas na 18 jaar is er in 1969 contact tussen moeder en zoon. Vervolgens duurt het 15 jaar voordat hij haar weer ziet.....

Oom Guus

Alle namen zijn terug te vinden in de akten en familieadvertenties, alleen gebruikt de schrijver een andere familienaam (Van Blaem) voor de familie van Guus. Gezien de beroepen (notaris, arts) en standplaatsen van de vaders van Guus en Mimousse lijkt het om het Brabantse geslacht Van Baar te gaan. Reden is misschien de rol die de (mannelijke) familieleden spelen.

Alexander

De schrijver - schaakliefhebber, journalist en correspondent in Moskou - lijkt ongeschonden uit zijn turbulente jeugd gekomen. Maar van de vijf zoons uit zijn huwelijk met Ellen Dormeier overleden er drie op zeer jonge leeftijd. Het tekent de verhoudingen tussen hem en zijn ouders dat de laatsten op geen enkele manier daarover contact opnemen.

Fragmentgenealogie (onvolledig; op grond van boek, akten BS en familieadvertenties)

Generatie I

I. Franciscus Aloysius Bernardus **MÜNNINGHOFF**, zn. van Johannes Fredrikus MÜNNINGHOFF en Hendrina Teresia VAALMAN, geb. Deventer, Koopman op 20 apr 1874, tr. (Margaretha Maria ongeveer 26 jaar oud) Laren op 20 apr 1874 **Margaretha Maria VELTHUIJSEN**, dr. van Willem VELTHUIJSEN en Jannetje MAJOOR, geb. Laren circa 1848, Koopman op 20 apr 1874, ovl. (ongeveer 80 jaar oud) 's-Gravenhage op 18 jul 1928, begr. Laren op 21 jul 1928.

Uit dit huwelijk:

1. **Maria Anthonia Theresia Wilhelmina (Zus)**, geb. Deventer op 27 apr 1875, ongehuwd, ovl. (90 jaar oud) op 1 apr 1966.
2. **Wilhelmus Lambertus Christianus Marie (Willem)**, geb. Laren op 27 dec 1878, ongehuwd, handelsbediende, ovl. (89 jaar oud) op 20 nov 1968.
3. **Joannes Maria Josephus (Joan)**, geb. Laren op 16 aug 1887, ovl. (66 jaar oud) Voorburg op 23 jan 1954, volgt II.
4. **Antonius Carolus Maria Jozephus (Tom)**, geb. Laren op 27 nov 1891, ovl. (76 jaar oud) Voorburg op 31 okt 1968, tr. (1) **Käthe ENDEL**, geb. Riga [Latvia] circa 1914, tr. (resp. 64 en 58 jaar oud) (2) Voorburg op 21 dec 1955 **Alida Everdina Johanna (Lyda) HOLDTGREFE**, geb. Amsterdam op 28 okt 1897, ovl. (90 jaar oud) 's-Gravenhage op 2 nov 1987, gecr. aldaar op 6 nov 1987.
5. **Emmy**, tr. **von SCHMELING**.

Generatie II

II. **Joannes Maria Josephus (Joan) MÜNNINGHOFF**, (zn. van I), geb. Laren op 16 aug 1887, zakenman, ovl. (66 jaar oud) Voorburg op 23 jan 1954, begr. Laren op 27 jan 1954, tr. (resp. 32 en 27 jaar oud) Riga [Latvia] op 19 okt 1919 gravin **Erica Fanny von SCHUMACHER**, geb. Riga [Latvia] op 6 mrt 1892, ovl. (90 jaar oud) Laren op 18 mrt 1982.

Uit dit huwelijk:

1. **Franciscus J. M. J. A. (Frans)**, geb. Riga [Latvia] circa 19 jul 1920, ovl. (ongeveer 69 jaar oud) Bladel op 9 jan 1990, volgt IIIa.
2. **Erica M. A. M. (Titty)**, geb. circa 1921, ovl. (ongeveer 64 jaar oud) Hamburg [Duitsland] op 21 sep 1985, gecr. aldaar op 4 okt 1985, tr. (resp. ongeveer 26 en ongeveer 24 jaar oud) in 1947, (gesch. circa 1955) **Guus van BAAR**, zn. van Ludovicus Petrus Hubertus Maria (Theo) van BAAR (notaris in Kaatsheuvel) en Carolina Augusta Maria HENSEN, geb. circa 1923, (Guus tr. (resp. ongeveer 19 en ongeveer 25 jaar oud) (1) circa 1942 zijn nicht Marie-Louise Amédée Huberte Ghislaine (Mimousse) van BAAR, dr. van Antonius Josephus Hubertus Maria (Toine) van BAAR (KNO-arts te Breda) en baronesse Elisabeth Camille Cornélie Marie Ghislaine (Granny) de HEUSCH de la ZANGRYE.), (Guus relatie (3) **Wera LEMCKE**, dr. van Harry LEMCKE en Nadja FJODOROVA.).
3. **Joan James Charles Maria Joseph (Jimmy)**, geb. Riga [Latvia] op 25 sep 1925, ovl. (86 jaar oud) Amsterdam in jun 2012, volgt IIIb.
4. **Xeno H. E. M. J.**, geb. Riga [Latvia] op 25 sep 1925, tr. **Anna Theresia (Trees) ARTS**, geb. Rheden op 26 jul 1927, ovl. (79 jaar oud) Voorburg op 10 jul 2007.

Generatie III

IIIa. **Franciscus J. M. J. A. (Frans) MÜNNINGHOFF**, (zn. van II), geb. Riga [Latvia] circa 19 jul 1920, ovl. (ongeveer 69 jaar oud) Bladel op 9 jan 1990, tr. (beiden ongeveer 21 jaar oud) (1) Hamburg [Duitsland] op 11 mei 1942, (gesch. op 8 aug 1947) **Wera LEMCKE**, dr. van Harry LEMCKE en Nadja FJODOROVA, geb. circa 1921, ovl. (ongeveer 78 jaar oud) op 11 jun 1999 (zie II).

Uit dit huwelijk:

1. **Alexander**, geb. Posen [Poland] op 13 apr 1944, volgt IV.

Hij tr. (resp. ongeveer 27 en ongeveer 31 jaar oud)

(2) circa 1948 **Marie-Louise Amédée Huberte Ghislaine (Mimousse) van BAAR**, dr. van Antonius Josephus Hubertus Maria (Toine) van BAAR (KNO-arts te Breda) en baronesse Elisabeth Camille Cornélie Marie Ghislaine (Granny) de HEUSCH de la ZANGRYE, geb. circa 1917, ovl. (ongeveer 62 jaar oud) Bladel op 6 mrt 1979 (zie II).

Hij heeft een relatie met

(3) **Claudia**, (Claudia tr. (1) **Karl REINHARD**).

Uit deze relatie:

1. **Andrea REINHARD**, geb. Limburg an der Lahn [Duitsland] op 5 mrt 1953.

IIIb. **Joan James Charles Maria Joseph (Jimmy) MÜNNINGHOFF**, (zn. van II), geb. Riga [Latvia] op 25 sep 1925, zakenman, ovl. (86 jaar oud) Amsterdam in jun 2012, tr. (resp. 26 en ongeveer 22 jaar oud) (1) Voorburg op 13 mei 1952 **Christina (Tineke) ARNOLD**, dr. van Ir. Theodore Eugene Richard George ARNOLD en Hedwig RIEDEL, geb. circa 1930, ovl. (ongeveer 44 jaar oud) op 5 aug 1974, begr. Mallorca [Spanje] op 6 aug 1974.

Uit dit huwelijk:

1. **Monique**.

Joan James Charles Maria Joseph (Jimmy) MÜNNINGHOFF, tr. (resp. 50 en 54 jaar oud)

(2) Renkum op 6 mei 1976 **Ellen Marie Elze VOGEL**, dr. van Louis Albert VOGEL en Ellen BUWALDA, geb. 's-Gravenhage op 26 jan 1922, toneelspeelster ovl. (93 jaar oud) Amsterdam op 5 aug 2015.

Generatie IV

IV. **Alexander MÜNNINGHOFF**, (zn. van IIIa), geb. Posen [Poland] op 13 apr 1944, journalist, auteur, tr. (25 jaar oud) 's-Gravenhage op 20 sep 1969 **Ellen DORMEIER**, dr. van Dr. Johan Joseph DORMEIER en Elisabeth van ENGELEN.

Retouradres:

NGV Kempen- en Peelland

Dhr. D. Jager

Wamberg 48

5653 KV Eindhoven

Port Betaald

Port Payé

Pays-Bas

